

Год выданьня першы.

Беларуская Беларусь

часопісь Цэнтральнага Камітэту Камуністкай партыі Літвы і Беларусі

№ 5.

19-го ліпня (іюня) 1920 г.

Цэна нумару 2 руб.

НЕХАЙ ЖЫВЕ САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ!

Пошла нікатораго спынку ізноу пачыная выходзіць у свет наша газэта, «Савецкая Беларусь».

Той адказны час, які мы піражываем, ні можа дазволіць нам, беларускім селянам і работнікам, маучаць: ен патрабуе, як мага, гукаць усіх спячых, нідбалых, каб адны з іх усталі, прыняліся за ружжо і пашлі аслабаныць разам з Чырвонаю арміяю ад польскіх паню Вольную Беларусь, другіх—каб яны, у аслабоняных частках яе атдалі усе сілы, усе здольнасці на замацаваня свае, работніча-селянскай Савецкай власти.

Чырвоная армія, работнікі і селяне Расеі, усталі як адзін на барацьбу с панамі за аслабанаеня нашай краіны Беларусі. І крок за крокам, цверда і уверана, дзень ато дня боляй і боляй адбіраюць яны ад паню

нашай зямлі, вырываюць з рук абрэчаныя панамі на смерць ахвяры.

Бліжэй і яскравей пачыная зіхаець зорка Савецкае Беларусі.

Ні сядзем жа мы склаушы рукі, ні чакайма, покуль яе знімуць ля нас штыхі Чырвонае арміі.

Чырвоная армія павінна мець і ад нас велікую падмогу. Разам з ёю мы хуччэй зможам прагнаць польскіх паню, аслабаныць сваю краіну Беларусь, і з нівольнай, прыгоннай—зрабіць Савецкаю-Вольною.

Хуччэй жа усе за працу!

З варужжом, с хлебам, з малатамі і сахамі на падмогу Чырвонай арміі—дзеля скарэйшае пабеды над нашымі катамі-панамі.

Нехай жыве Савецкая Беларусь!

Радакцыя.

ДА ЗВАЛЬНЕНА БЕЛАРУСІ.

Польскіе паны-памешчыкі, нідзаволіўшыся захоплым, хацелі яшчэ пашырыць свае валадзеныя, яшчэ захапіць новыя абшары, належаць беларускаму народу. Савецкая Рэспубліка, абаронца народнае справы, німагла згадзіцца з гэтым. Новыя апетыты паню заставілі Савецкую Рэспубліку пачаць з імі ціжарную войну, якою Беларусь павінна быць аслабоняна ад панскаго прыгону, павінны быць прагоняны памешчык

і жандар, павінна быць ўзята уласць самімі рабочымі.

Вайна ідзе за аслабанаеня Беларусі.

Але гэта вайна будзь ніўспешна, калі сам беларускі работніча-селянскі народ ні далучыцца да яе. Беларуская веска ўжо паказала прыклад храбрасці. Цяперака патрэбна, каб доля учасця беларускаго народу у барацьбе с панамі павольшылася. Патрэбна, каб кожны з нас зразумеў: калі ні аслабонімся цяпе-

рака, та прыдзецца доўга знаходзіцца пад прыгонам памешчыкаў. Селяне павінны зрабіць усе, што патрэбна дзеля хронту. Трэба накарміць чырвонаармейцаў, даць прытулак, адпускаяць падводы.

Беларускі селянін сам павінен быць улучан у барацьбу за свае аслабанаеня.

Барацьба вельмі цяжка. Польскіе паны яшчэ моцны. Ні лехка будзь іх скінуць. А скінуць трэба. Наступленя паню пачалося на Украіну, якою запрадаў ім Петлюра. Жытомір, Кіеў, Белая - Цэркаў ўжо былі забраны палякам. Цяпер усе гэты гарады ізноу вернуты работніча-селянскай

распубліцы. Было ўж чалося аслабанаеня і русі, але паны сабралі апошніе сілы і Чыр армія мусяла адыць; і жа яна ізноу гатуецца пунца ўперад.

Беларускі народ павінен знаць, што с панамі ўжо ні можа быць.

А таму—цяперака ў вайна будзь атдадзяць вайны. Звольніць Беларусь можна будзь толькі калі усе мы пойдзем гаць Чырвонай арміі.

Усе трэба атдаць хуччэй! Усе ахвяраваць ля ж уласнаго добра.

Ля шасця і волі ніча-селянскаго беларускаму народу.

Вайна не Польшы—а сусветна буржуазеі.

Калі хто вам, селяне і работнікі, гаворыць: «вайна Расеі с Польцай», та гэта ні значыць, што Польша сама па сабе рынулася у гэту зусім нібеспечную ля яе справу і вядзе на свой адказ і страх гэню ігру. Праўда, ганорныя і занозлівыя польскіе паны задужа шмат увераны у сваю сілу і адныня проч убрыкнуць Савецкую Расею, зрабіць ей пакасаць. Але пошла таго, як на іх вачу расейскіе работнікі і селяне здорава намялі бакі панскім сябром, расейскім чорнасотнікам, памешчыкам, грашаўнікам і царскім гэнэралам, хоць і ганорныя, але пуглівыя магнаты, ні палезлі б самахоць на ражон. Тут справу параньлі буржуі-багацеі Англіі, Францыі і Амерыкі і інш. краёў, таухнушы сваіх хаўруснікаў, польскіх паню, на большую смеласць і зрэшаннасць і заставіўшы іх ваяваць.

Памешчыкі і грашаўнікі свету дрыжаць ад сполрад ілучай па усей зямлі, сучай ім смерць равалюцыі. Прыгнетацялі і душыця коўнаго народу Англіі, Францыі, Італіі, Гэрманіі і краёў—стаяць на краю агатованай ім пакрыуды і прыгнечанымі работнічамі і усімі бедакаў жацца хоць на квадрат цягнуць той мамэнт, калі спіхне у яе равалюцыя. Кіе рады, рожныя хітрыя хілясь выкарыстоўваюць жуі дзеля таго, каб затужу бегучую з Расеі паводкі люцы, каб загарціць яе яны памагалі спыняць і даючы салдат, грошы, ваў апратку бунтаўчыкам, панскім г-нэралам—Дэнікіну, Чаку, Мілеру, Юдэнічу і інш. а калі іх сцерлі з свету—нішнай буржуазеі і адно—таухнуць на Са-

„Польска-Літоўская Рэспубліка“.

«Газета Варшавска» выдрукавала праект саюзнай дзяржавы «Польска-Літоўская Рэспубліка», уложаны прыхільнікамі федэрацыйнага развязання справы «Усходніх Зямель». У праекце слова Літва ужываецца у яго гістарычным значэнні. Вось гэты праект будовы дзяржавы:

Польшча. А. Польскі Соём. В. Начальнік Польскі. С. Урад Польскі; а) прэзэс міністрау і г. д.

Літва. А. Літоўскі Соём. В. Начальнік Літоўскі. С. Урад Літоўскі; а) прэзэс міністрау, б) міністар унутраных спрау, в) справядлівасці, г) скарбу, д) асветы, е) промыслу і гандлю, ж) зямельнай гаспадаркі і дзяржаўнай маетнасці, з) камунікацыі (дарог), і) працы і грамадзянскай апекі.

Д. Органы улады Літвы: а) камандаваньне Літоўскіх войск, б) дэпартамент ж. і водных дарог, в) дэпартамент почт і тэлеграфу, г) дэпартамент працы і грамадзянскай апекі.

Е. Кантональныя органы у Вільні, Коуне і Менску: а) кантональны Соём, б) начальнік кантону, в) кантональны суд, г) аддзел скарбу, д) школьны аддзел, е) промыслу і гандлю, ж) с.-гаспадаркі і дзяржаўнай маетнасці, з) камуні-

кацы, і) працы і грамадзянскай апекі.

Калі будзе «Міністэрыум працы і грамадзянскай апекі» у урадзе Рэспублікі, то гэтакі міністэрыум — у урадзе Літвы і яго кантональныя аддзелы.

Польска-Літоўская Рэчпаспалітая (Рэспубліка).

Гэб Рэчпаспалітай — Бель арол з Пагоняй.

Дзяржаўны гэб Польшчы — Бель Арол.

Дзяржаўны гэб Літвы — Пагоня.

А. Парлямэнт у Варшаве. Выбары на падставе адзінай (аднапалатнай) выбарнай сістэмы у абедзвюх частках Рэчпаспалітай. Галасаваньне прапорцыянальнае.

Дзяржаўная мова — польская, у нарадах дапушчаюцца краевыя мовы.

Парлямэнт склікаецца і распускаецца дэкрэтам прэзыдэнта Рэспублікі.

В. Прэзыдэнт Рэспублікі. Спосаб выбару прэзыдэнта вызначае парлямэнт. Ён мае выбірацца па чарзе з насяленьня Польшчы і Літвы.

С. Урад Рэспублікі. Урад зложаны старшынёю габінэту міністрау, катораму даручае гэга зрабіць прэзыдэнт Рэспублікі. Габінэт міністрау солідарна адказны перад Парлямэнтам.

Скарб Рэспублікі складаецца з фондушау скарбу Польшчы і Літвы, памяркоўна з падатковаю сілай абедзвюх

Вышэйшага Савету дзяржаў... А далей... далей як паны, гэтак і буржуазяея заграшніных гасударствау марыць вачмі у сваіх руках усю Беларусь, Літву, Украіну і навет... Маскву...

Паны і буржуі усяго свету прагучца праз вайну Польшчы з Расеяю задушыць Расейскую Равалюцыю, надзець ярмо на шыю работнікаў і селян і зрабіцца поўнымі гаспадарамі усяго свету.

І вайна паноу польскіх — супроціу працоўнаго народу Расеі — гэга вайна за свае жыцьце багаццяў усяго свету. Знайца гэга работнікі і селяне Беларусі — і усе, як адзін — уставайца супроціу паноу!

Беларус-работнік.

ДУМАЮЦЬ І ПЛЯНУЮЦЬ.

ахапішы разбойным спосабам Беларусь, паганьнескіе магнаты весь час думаюць і плянуюць аб якім бы чынам шчыльней і масней прыгарнуць да сваіх рук. Думалі яны рожна: та меркавалі даць русі нізалежнасьць і таргаваліся аб гэтым з нізакіямі, — та думалі с. помаччу плебісцыту далучыць тэрыторыю да, пакуль хаўруснікі ні забаранілі ім гэга, та а адкрыта выказвалі думкі, каб з варужжам заваяваць Беларусь а усім закінучь вочы хітрым планам варварэня польска-літоўскай федэрацыйнай рэспублікі з далучэням к ей Беларускаго краю, як заваёва-Салдравініцы. На гэтым пляне зладзеі паны і сьпінні-аб жь выработлі закон будаўніцтва Польска-Літоўскай Рэспублікі, які мы тут жэ і друкуем.

ПА БЕЛАРУСІ.

(З падарожных уражэньняў).

I.

Драцяныя загароды.

яго у некалькіх вярстох ад сталіцы Беларусі — пераз вагонныя вокны цягніка пачынаюць да знакі быўшай нядаўна вайны.

муючую прыроду Беларусі спалосавалі працяг-на дзесяткі і сотні верст драцяныя загароды,

ямы, акопы, бліндажы, зямельныя ходы, мес- гармат. На усе гэгае царскі урад патраціў у

ас мільярды народнага багацьця. Сотні тысяч — беларускіе селяне, тамбоўцы і яраслаўцы,

і сарты — працавалі над збудаваньнем гэтых ваньняў. Сотні і тысячы дзесяцін селянскіх

былі вытаптаны, скопаны, адабраны ад селян-не будаўнічыя менш за усе думалі аб дабрабыці

ага насяленьня. Драцяныя загароды і акопы да мясцамі па вуліцах весак і сел, абкружаюць

кіе ваколіцы. На выпадак барацьбы гэтакіе ямінуча зьніштажаліся. Насяленьне з сьмяр-

м страхам чакала гэтага моманту. У селян не ліся рукі, каб што-небудзь рабіць. Гаспадарка

абы як, не аднаўляючыся і штараз горшала. далей на захад, тым часьцей спатыкаюцца

знакі вайны. Мясцамі поле спалосавано трыма

і болей радамі загародаў і акопаў. У ваколіцах Баранавічаў амаль не цераз кожную вярсту праложаны узмацаваньні. Расійская армія зьбіралася да упартае барацьбы. Яшчэ у часы рэвалюцыі будаваліся усе новыя і новыя узмацаваньні...

Цяпер усе гэга астаецца на мясцох. Ні немцы, ні бальшавікі, ні палякі, — ніхто не падумаў аб тым, каб прыняць дрот, маючы вялікую вартасьць, і зьнесці узмацаваньні. Селяня моцна праконаны у тым, што усе гэга яшчэ прыдасца, што вайна яшчэ ня скончана. Усе, хто ні адступіў — расійцы, немцы, бальшавікі — ніхто палец аб палец ня высеў дзеля таго, каб ворагу не даваліся гатовыя узмацаваньні, і перадавалі іх цэлымі і несапсутымі.

— Будзе яшчэ вайна, — сумна цьвярдзяць на сваіх мясцох.

І гэтыя сумныя дагадкі селян маюць свае цяжкія насьледкі: селяня, як і у годы вайны расійска-нямецкай, апусьцішы рукі, глядзяць на свае гаспадаркі, робяць толькі самае патрэбнае, а наагул, запускаюць гаспадаркі. Шмат у каго з селян багата грошай, некаторыя лічаць іх фунтамі, але затое менш стала у іх скаціны, менш стала птаства, не напруляецца сельска гаспадарскі інвентар, зьніжаецца вытворчасць.

І вельмі часта аднэй з галоўных прычын гэтаму зьяўляецца страшная здань вайны — драцяныя загароды.

дзяржау, пры аднолькавым дзяржауным падатку.

Кожная з гэтых дзяржау бярэ на сябе, апрача доугу з перанятага доугу былой расійскай дзяржавы, часць сумы даугоу, зробленых у абедзвух дзяржавах у часе вайны.

Абцяжэньне доугам — пяркоуна з лікам насяленья кожнай гэтай дзяржавы.

Літва.

А. Соім у Вільні. Сьстэма выбарау гэтакая самая, як у парлямэнт Рэспублікі. Пасьуным і актыўным выбарным правам карыстаюцца толькі абываталі Літвы.

Выбары з усяе дзяржавы незалежна ад падзелу на Кантоны.

Урадовай моваю польская, літоўская і беларуская лічыцца раунапраўнымі.

Соім выбірае маршалка і прэзыдыум, у склад каторага абавязкова уваходзяць самае меншае — адзін паляк, адзін літовец і адзін беларус.

Соім склікаецца і распускаецца дэкрэтам Начальніка Літвы.

В. Начальнікам Літвы становіцца Прэзыдэнт Рэспублікі, або спосаб выбару Начальніка Літвы вызначае Соім.

С. Урад Літвы складаецца старшынею габінэту міністрау, каторама даручае гэта зрабіць Начальнік Літвы. Габінэт міністрау солідарна адказны перад Соімам.

Д. Улада Рэспублікі мае на прасторах Літвы свае адносныя органы.

Кантоны.

Уся тэрыторыя Літвы дзеліцца на тры кантоны:

1) Польскі кантон з сталіцай у Вільні; 2) Літоўскі кантон з сталіцаю у Коуне; 3) Беларускі кантон з сталіцаю у Менску.

Граніцы кантонау адзначаюцца на падставе плебісцыту гмінамі. Плебісцыт распачынаецца ад асяродка паасобных кантонау. На граніцы кантонау часьці гмін могуць быць далучаны да суседняга кантону. Выпаўнене разгранічэньня далучаецца мешаным польска-літоўска-беларускім камісіям, зложаным Соімам Літвы; скаргі на несправядлівую чыннасьць Камісіі разглядае і уладжывае найвышэйшы суд у Вільні.

Е. Кантональныя органы.

а) Кантональны Соім. Сьстэма выбарау гэтакая самая, як у парлямэнт Рэспублікі і у Соім Літвы. Пасьунае і актыўнае выбарнае право належыць толькі жыхаром адноснага кантону.

Урадовая мова у Віленскім кантоне — польская; краевыя мовы — літоўская і беларуская.

Урадовая мова у Ковенскім кантоне — літоўская; краевая мова — польская.

Урадовая мова у Менскім кантоне — беларуская; краевая мова — польская.

Мовай, каторая будзе дапушчацца у нарадах, лічыцца мова таго насяленья, каторае складае у межах тэрыторыі (кантону, павету, гміны) самае меншае 10 працэнтау.

Атрыбуты Кантональнаго Соіму тые самыя у межах кантону, што атрыбуты паве-тавага Соіміку у межах павету і гміннага самаупраўленьня у межах гміны.

Кантональны Соім склікаецца і распускаецца Начальнікам Кантону, каторы мае право veta на пастановы Соіму.

в) Начальнік Кантону. Начальніка Кантону зацьварджае Начальнік Літвы.

Начальнік Кантону падлягае Радзе міністрау.

Суд.

Касацыйны суд адзін для усей Літвы у Вільні. Апеляцыйныя суды для кожнаго кантону у Вільні, Коуне і Менску. Акружныя суды у кантонах у меры патрэбы і залежна ад прызначэньня Радзі міністрау. Міравыя судзьдзі, як першая інстанцыя у кожным судовым округе подлуг пляну апрацованага акружным судом, каторы пасылаецца на зацьварджэньне апеляцыйнаго суду цераз міністра справядлівасьці. Судзьдзі нязьменны.

Вайсковая павіннасьць.

Кожны абываталь Літвы выпаўняе вайсковую павіннасьць у часе спакою у межах кантону, каторага есьць жыхаром.

Школы.

Унівэрсытэты у Вільні, Коуне і Менску. Скарг Літвы утрымлівае адналькова кожны унівэрсытэт.

Сярэднія школы будуць утрымлівацца з кантональных фондушау, урадовая кантональная мова есьць мовай, на каторай выкладаецца навучка.

Нацыянальныя меншасьці маюць право мець сярэднія школы у роднай мове з утрыманьнем іх з кантональных фондушау, у ліку, адпаведным іх прапарцыянальнаму насяленьню у кантоне.

У ва усіх школах абавязковымі будуць краевыя мовы і іх літэратура.

Пачатковыя школы утрымліваюцца коштам гміны: нацыянальныя меншасьці маюць право мець пачатковыя школы на кошт гміны у роднай мове, у ліку адпаведным іх процэнтнаму насяленьню. Незалежна ад вышэйадзначанага права, кожныя 30 вучняў ці вучаніц, бацькі каторых жадаюць выкладаць навукі у адной з краевых мовау, маюць право на школу у тэй мове на кошт гміны».

ТАМ, КУДЫ ПАНЫ ПРЫШЛІ.

Тэатральная цэнзура.

У Менску уведзена тэатральная цэнзура. Гэта цэнзура ужо забараніла іграць у тэатру беларускія пьесы: „Раскіданая, гняздо — Купалы, „Лес шуміць“ — інсцэнізацыя легенды Караленкі, „Апошняя спатканне“ — Галубка, „Модный Шляхцок“ — Каганца.

„Каліс“ — Алехновіча у Менску іграць пазволяна, а у правінцы забаронена.

Трэба асьвядоміцца.

Польскім начальствам выдан у Менску прыказ а тым, каб усе жыхары выдалі маючыя у іх вайсковыя карты польскія расейскія ці немецкія, а так сама усякаго роду бальшавіцкаго выданя. Хто ні выпушціць гэтаго загаду, будзь карацца павэдлуг вайсковаго права.

Расправы панов з беларускімі селянамі.

У вёсца Ваплавова быў назван розгамі за той, што назваў аднаго паляка «таварышам» селянін Андрэй Салін. У той жа вёсца палякі растрэлялі адну кабету за той, што яна папрасіла у грабежцау, каб яны ей пакінулі хлеба хоць на адзін дзень.

У вёсцы Бабча, Каменскый воласці быў пабіт на паўсмерці прэседацаль савету за той, што ні змог на усей вёсцы знішчыць ля палякоу падводы. Па усей пуціне іх втходу, палякі растрэляваюць і глумяцца над ні у чым не віноўнымі жыхарамі.

У Савецкуй часцы Беларусі.

На помач Чырвонай арміі.

(Ігуменшчына).

Зненавісьць селянства да паноу ні мая канца. Усе настраены так, каб іці на бойку с польскімі панамі. Селяне многіх вёсак паставілі мабілізаваць сябе ад 32 да 45 гадоу.

Многа селян с падводамі запісваюцца добравольна с падводамі абслужваць хронт і Чырвоную армію. Бегунцы з арміі варочаюцца назад у армію, пр гучыся на бойку с панамі, каб гэтым адкупіць сваю віну перад равалюцыяу.

У Чарыкаўскім Павеці Гомельскай губэрні мабілізаваныя усе камуністы. Прафэсыянальныя хаурусы рабочых пераведзены на казарменная жыцце.

ПРЫШОУ МАМЭНТ.

Ад цемнай Сожы к Белавежскаму
Ад вод Прыпечы да Дзьвінь
Раздайся кліч з высокай вёжы
Па усім абшару стараны,

Па твару вольнай Беларускай
Панамі знічэнай нашчэнт
«Працоўны люд! Ярма прышчэнт
мусу
Разбіць на шпэл прышоу мамэнт;

Прышоу мамэнт твае ні
волі

Засыпаць кроўныя сляды.
Паўстань жа скрозь!

Дярнець даволі!
Гусці ваяцкіе рады.

І сцяг чырвоны адаміцэньня
Жыцьця шчасліваго той сцяг
Уздымай да сонца адраджэньня
Панам-убіўцам — на іх страх

Ніхай краіна мукі зложы
І свабодзя зыркай пашле
дань...

З Дзьвіны к Прыпечы і да
Сожы —

Працоўны люд да бою
устань!

Цішка Гартны.

Помач пакрыуджаным панамі.

У Вітабску заложана камісія помачы ахвярам польскіх паноу у забранай Беларусі. Праца камісіі пашыраецца на Вітабшчыну і на аслабонаныя часткі Міншчыны і Віленшчыны. Камісія закладае харчоуні, пам'яга грашмі і лекамі дактароу пацярпеўшым.

Прадстаўнікі англіцкіх рабочых у Смаленску.

У пятніцу, 11 ліпеня у Смаленск прыехджалі прадстаўнікі англіцкіх рабочых. У суботу іх сустракалі на Малохаўскім пляцу с парадом гарнізону і з рэчамі, а вечарам адбылося святошняя пасядзенья Савета Р. бочых і Селянскіх дэпутатау, на якім казалі прамовы англіцкія госці і сябры Савету і партыі. Ноччу госці з начальнікам палітычнаго втдзелу т. Мясніковым ехдзілі на хронт пад Барысау. Англіцкія госці носяць чырвоную гвязду; і у прамовах яны казалі, што вернуцца да дому бальшавікам, раск'жуць паслушым іх, як вол на жывудь расейскія селяне і работнікі і пастараюцца у Англіі так сама зрабіць р'валюцыю.

У САВЕЦКУЙ РАСЕІ.

Італьянскія госядзі.

У Расею следам за англіцкаю дэлегацыяй рабочых, прыехала дэлегацыя італьянскіх рабочых. Італьянскія прадстаўнікі—усе сацыялісты. Ужо яны пабылі у Петраградзі, Кранштаці, а 14 іюня прыехалі у Маскву.

На бойку с панамі.

У г. Пяцігорску дастаты весткі з усіх гарадоў Кавказу, што усюды адбываюцца мітынгі казакоў, рабочых і селян, на якіх выносяцца паставы іці на хронт і разбіць паноў.

Весткі с хронту.

За апошні тыдзень Чырвоная армія зрабіла вялікі пспех: ёю на паўдзённым хронці, пад Кіевам забрана многа гардаоў з Жытомірам і Кіевам разам, разбіта цэлая польская армія, узята шмат варужжа і усякаго багацця. Шляхецкая войска бегам уцякая ад Чырвонай арміі, руйнуючы і палачы усё па дарозы. Так сама і на паўночным часце польскага хронту палажэне палешпала: далей Чырвоная армія не адступая, а нават сама перайшла у наступ і гоніць ізноў паноў ад Полацку і Дзісны. Дасталося добра і царскаму генералу Урангелю, які са сваімі белагвардзейцамі памыкнуўся наступаць на Украіну з Крыму. У вупорнай трохдзённай бойцы нашы забралі шмат палонных, гарматы і куляметы.

Усе гэтыя ўспехі сведчаць нам, што Чырвоная армія ні дазволіць паганым панам і чорнасотнікам захапіць вольную Расею, а вярне ім голавы. І хучэй гэта будзь тады, калі мы ўсе будзем як мага памагаць сваім бр.там чырвона-армейцам. 3.

ЗА ГРАІЦАЮ.

У Францыі.

Францускія грабіцкі.

Француская правіцальства дэло рэспарэджэня св.іму пасланніку у Стакгольме (Швеція), каб той выняў золата у кусках і у грашах, паложана большавіцкім правіцальствам Расеі у стакгольмскіх банкі. Са свайго боку, Мільеран (старшыня францускіх міністраў) запрасіў да сябе швецкага пасланніка і даў праз яго выгавэр швецкаму правіцальству, чаму яно дазволіла Савецкаму расейскаму правіцальству палажыць сваё золата у немецкіх банкі. Францускія грабіцкі думаюць зрабіць гэта і ў Англіі.

У Вэнгрыі.

Венгарская буржуазная правіцальства, пастаўляная ля уласці шыткамі румын, французаў і італьянцаў, усё яшчэ ніпакідая рэспраўляцца над прыхільнікамі быўшае савецкае уласці. Надоячы у Будапешці зноў быў пагром, у які налічывацца 8 чал. забітых і 260 раняных. Нілюбыя газеты зачыняюцца, а друкарні руйнуюцца; за апошні тыдзень сказіяна 9 чал. Усе масонскія ложы (хаурусы вольнадумных буржуаў) зачынены. Жыдоўскія гандляры без весткі гінуць у велікум ліку, ні варочаючыся з павездкаў па справам торгу.

У Англіі.

Растрэлы англіцкіх салдат.

У англійскай газэці «Уоркер Дрэдноут» ад 15 кветня надрукаван падлік растрэляных у англіцкай арміі салдатаў за часы сусветнай вайны: у 1914 годзя растрэляна было 523 чалавекі, у 1915—10,488 чалавек, у 1916—13,689 чалавек, у 1917—13,165 чалавек, у 1918—1,035 чалавек.

Падлік за 1914 і 1915 гады—ні поўны. Растрэл валіся глаўным чынам салдаты, а ахвіцэры альбо разжалуваліся у салдаты, альбо іней караліся. Вос табе і «свабодны ды культурны» народ.

У Польшы.

Вакол вайны з Расеяй.

Як паведамаляюць нямецкія газеты, та вайна з Савецкаю Расеяй у Польшы зусім рожна разглядаюцца кожным палітычным колкам, паміж якімі німашака ніякая еднасці. Партыя бойнай буржуазеі, так завомые, народныя дэмакраты, стаіць за прылучэня частак Беларусі да Польшы, а з Украінаю ні мець ніякіх спраў; з другога боку дробная буржуазея стаіць за Пільсудкага, які прахэцца стварыць з гасударстваў, выраштых на ускраінах царскае Расеі, хаурус гэтых гасударстваў пад кіраўніцтвам Польшы; гэта дэля таго, каб атдзільць Расею ад Эуропы. Пільсудкі хоча стварыць гэты хаурус усцяя ні толькі заходняй граіцы, а і паўдзённай, каб у яго увійшлі татарыя Крыму, к закі Дону і к пкскіе народы.—Цікаўна тоя, што гэты 700 ахвіцэроў, якіх прыслала Францыя у Польшу, асталі супроціў плянаў Пільсудка, куды болей запікаўлены, каб Польша прыбрала да сябе беларускія землі да Дняпру і уцягнула над польскаму аяну Украіну, каб гэтым самім

атдаць за расейскі доўг Францыі. Польская партыя вядзе сябе ніустойна у адносінах да гэтых збудвых захопнічых плянаў. Многіе з кіраўнікоў яе—выяўныя шавіністы (ставяць Польшу вышэй усяго) і цалкам ахоўваюць палітыку правіцальства, а звычайныя сябры у партыі у большасці воралпа настроены і супроціў вайны з Расеяй і супроціў свае буржуазеі.

Р. Р. С. аб Беларусі.

На пасяджэньні Сойму прадстаўнік Р. Р. С. Дашынскі у прамове між іншым сказаў: «Калі фэдэрацыя Беларусі з Польшчай ня дасць магчымасьці здзейсніць тых формаў, каторыя-б забяспечылі польскай нацыі слабаднае развіццё у аўтаномнай Беларусі, то трэба вызначыць аб гэтым право народаў ці то у форме плебісцыту, ці то у форме констытуанты, каторая падзеліць тые сілы альбо іх погляд. Гэта есьць якраз пытаньне тэхнікі, але у кожным разе адным для нас есьць выхадам, што дзе есьць большасьць польская, той край будзе належаць да Польшчы. Але, папаве, кажаце, што право народаў не зьвязвае нас навэт там, дзе палюкоў есьць толькі 25% і на гэтым грунце апэтыты паноў растуць разам з здабычай крывавай вайны. Такая імпрывілістичная палітыка выклікае опозыцыю большасьці грамадзянства».

Пан Дашынскі думае, што ад яго партыі панскіх слуг Беларусь меркуе дастаць правы на самапрадзяленьня. Смешна! Німа чаго клапаціцца, ягомасць. Расейская рэвалюцыя ўжо дала правы на самапрадзяленьня усім народам, у тым ліку і беларускаму. Астаецца толькі прагнаць паноў с табоў разам, і Беларусь выкарыстуе іх поўнасьцю.

3 жыцця партыі.

Культурная праца Беларуска-літоўскай сэкцыі камуністаў у Адзсі.

Беларуская сэкцыя пры Губ.рскім аддзеле народнай асветы пачала сваю працу з 19 сакавіка 1920 году. С першых ч соў ёю быў вымеркаван гэтакі пачатковы плян працы:

1) атчыненья пачатковых школ, 2) дзіцячых пляцоў, 3) дзіцячых працоўных каленіяў, 4) прыкладное працоўнае школы—клубы, 5) выданьня вучэбнікаў на беларускай мове, 6) атчыненья інструктарскіх педагогічных курсоў Беларусказнаўства.

С пачатку была асаблівая увага на пачатковыя школы, якія былі зачынены пры белагвардзейцах. Былі пасланы інструктары дзеля агляда тых школ, якія зрабілі анкету паміж бацькамі дзяцей беларускаў. Тым часова аб гэтым былі прэстаўлены даклады у школьны паддзел Губн.расьветы, і школы пачалі сваю працу у ліку чатырох з 21 8 к віка г. г. У сучасны момэнт кожная школа налічывае да ста вучэню. Інструктарам сэкцыі, а так сама вучыцелям беларускіх школ дзручэнні кір.вадз гуртковай сывавай дзеля атчыненья дзіцячых пляцоў і працоўных каленіяў. Імі робіцца паміж бацькамі беларусамі анкета, дзеля уставеньня сацыяльнага палажэньня іх, і із чатырох намергованых к атчыненню дзіцячых пляцоў—два ўжо пачалі сваю працу 10 траўня г. г. Сэкцыяй быў падан даклад у аддзел ахр.ны дзецтва аб атраджэньні першай беларускай дзіцячай каленіі імяні «Янкі Купалы», на што было атрымана прынапійнае згаджэньня, але атчыненьяе затрымываецца нідастачыю яды.

(Канчаток будзэ).

3 8 ЮНЯ г.г.

газэта

на расейскай мове

„ЗВЕЗДА“.

часопісь Ц. К. К. П. Л. і Б. і Палітычнага адзелу Раўваенсавету Западнага хронту

Пачала выходзіць што дня.

ЦАНА № 2 руб.

Беларуская Рэдакцыя і адміністрацыя: Літыздательство Зафронта.

Рэдактар: Рэдакцыйная калегія.

Выдавец: Цэнтральны Камітэт Камуністычнай Партыі Літвы і Беларусі.